

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

У статті розглянуто правове регулювання фінансового контролю за діяльністю суб'єктів господарювання в Україні. Наголошено на необхідності удосконалення чинного законодавства в сфері фінансового контролю. Підкреслено, що взаємовідносини між суб'єктами господарювання та контролюючими органами мають бути максимально гнучкими й реалізовуватись у формі державно-приватного партнерства. Запропоновано внести зміни до ст. 26 Бюджетного кодексу України й закріпити визначення поняття «контроль за дотриманням бюджетного законодавства», а також у визначити форми (способи) його реалізації.

Ключові слова: державний фінансовий контроль; бюджетний контроль; податковий контроль; форми фінансового контролю; способи фінансового контролю.

Постановка проблеми. В умовах триваючих євроінтеграційних процесів для України все більшого значення набуває питання, пов'язане із створенням сучасної, оптимальної та ефективної системи заходів державного фінансового контролю за діяльністю суб'єктів господарювання. Перш за все йдеться про необхідність чіткого та узгодженого правового регулювання державного фінансового контролю, зокрема, його видів, методів, форм, порядку здійснення, а також правового статусу органів державного фінансового контролю з метою недопущення порушень фінансового законодавства суб'єктами господарювання й сприяння гармонізації національної економіки з економічними системами інших розвинутих країн.

Аналіз останніх досліджень. Окремі проблеми правового регулювання державного фінансового контролю досліджували такі науковці, як-то: Л. К. Воронова, О. Ю. Грачова, О. О. Дмитрик, М. П. Кучерявенко, Т. А. Латковська, О. О. Семчик та ін. У той же час, як ми вже позначили, недосконалість законодавчого регулювання (наявність колізій та прогалин у регулюванні відносин щодо здійснення державного фінансового контролю), недосконалість системи заходів державного фінансового контролю та інші чинники зумовлюють потребу у подальшому дослідженні й наданні пропозицій щодо удосконалення чинного законодавства у цій сфері. Отже, **метою цієї статті** є аналіз сучасного стану правового регулювання державного фінансового контролю в Україні.

Виклад основного матеріалу. Показово, що незважаючи на важливість здійснення фінансового контролю для держави, наразі відсутній одностайний підхід до законодавчого закріплення поняття «державний фінансовий контроль». У ст. 1 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» [8], яким визначено правові та організаційні засади, основні принципи і порядок здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, повноваження органів державного нагляду (контролю), їх посадових осіб і права, обов'язки та відповідальність суб'єктів господарювання під час здійснення державного нагляду (контролю) закріплено лише загальне визначення такого нагляду (контролю). Зокрема, державний нагляд (контроль) становить собою діяльність уповноважених законом центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів, державних колегіальних органів, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування в межах повноважень, передбачених законом, щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами господарювання та забезпечення інтересів суспільства, зокрема належної якості продукції, робіт та послуг, допустимого рівня небезпеки для населення, навколишнього природного середовища.

Зважаючи на викладене, підкреслимо, що законодавець закріпив родові поняття державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.

Показово, що в даному випадку державний нагляд та державний контроль розглядаються як синоніми. На наш погляд, така позиція є дискусійною, оскільки за змістовим наповненням ці поняття не є тотожними. Більше того, визначення одного явища через використання різних категорій значно ускладнює процеси праворозуміння та правозастосування. При цьому до заходів державного нагляду (контролю) віднесено планові та позапланові заходи, які здійснюються у формі перевірок, ревізій, оглядів, обстежень та в інших формах. З наведеного бачимо, що перелік контрольних заходів є достатньо розгалуженим. У той же час у цьому законі не розкриваються положення, пов'язані із здійсненням контролю за діяльністю суб'єктів господарювання.

Державний фінансовий контроль є одним з видів державного контролю за діяльністю суб'єктів господарювання. Науковці, досліджуючи державний фінансовий контроль, акцентують увагу на різних аспектах цього правового явища. Так, на переконання О. М. Козиріна, державний фінансовий контроль становить собою діяльність державних органів, що здійснюється з використанням специфічних організаційних форм і методів, з метою встановлення законності й достовірності фінансових операцій, об'єктивної оцінки економічної ефективності фінансово-господарської діяльності й збільшення дохідних надходжень до бюджетів, а також збереження державної власності [11, с. 48].

І. Г. Стоянов, аналізуючи фінансовий контроль в Республіці Болгарія, акцентує увагу на тому, що це особливий фінансово-правовий спосіб захисту публічної власності. При цьому науковець підкреслює, що фінансовий контроль виступає контролем за законністю й доцільністю у процесі збирання, розподілу й використання державних грошових коштів [9, с. 15]. На нашу думку, в такому разі вчений поєднує різні аспекти фінансового контролю, зокрема, йдеться про такі категорії, як «фінансовий контроль» та «державний фінансовий контроль». Як вбачається, вони різняться за своїм змістом, суб'єктним складом та їх правовим статусом.

На переконання М. О. Настенко, доцільно вести мову про публічний фінансово-господарський контроль, що становить собою систему заходів, які є у розпорядженні уповноважених контролюючих суб'єктів і спрямовані на забезпечення законності й ефективності дій суб'єктів господарювання в процесі формування, розподілу й використання публічних фінансових ресурсів [4, с. 7]. З цього приводу позначимо наступне. На нашу думку, використання категорії «фінансові ресурси» у цьому контексті не завжди є логічним. Так, у науці фінансового права немає одноставного підходу до тлумачення цієї категорії. Нам імponує підхід К. О. Токаревої, яка роз-

межовує категорії «фінансові ресурси» та «грошові кошти». Учена зазначає, що «фінансові ресурси» - більш широка категорія за своїм змістом, оскільки охоплює не лише грошові кошти, а й наприклад, державні цінні папери за, допомогою яких може здійснюватися фінансування дефіциту державного бюджету [10, с. 17-18]. Як вбачається, говорячи про державний фінансовий контроль в цілому або ж про окремі його види (наприклад, бюджетний чи податковий), доцільно вести мову саме про грошові кошти. Наразі суб'єкти господарювання сплачують податки виключно у грошовій формі й далі ці грошові кошти акумулюються у бюджеті відповідного рівня.

Вважаємо переконливими міркування науковців, які визначають державний фінансовий контроль як передбачена законодавством діяльність уповноважених органів шляхом використання специфічних форм і методів з метою забезпечення законності, доцільності та ефективності формування, розподілу й використання публічних коштів. При цьому слід акцентувати увагу на тому, що державний фінансовий контроль виступає й функцією державного управління, за допомогою якої забезпечується реалізація фінансової політики держави. Отже, державний фінансовий контроль як функція державного управління у сфері публічної фінансової діяльності щодо забезпечення законності, доцільності та ефективності формування, розподілу й використання публічних коштів.

На підставі викладеного можемо виділити такі ознаки державного фінансового контролю, як-то:

- здійснюється спеціально уповноваженими суб'єктами;
- має імперативний й обов'язковий характер, форми й методи, процедура здійснення державного фінансового контролю регламентовано нормами чинного національного законодавства;
- спрямований на забезпечення законності, доцільності та ефективності формування, розподілу й використання публічних коштів;
- виступає функцією державного управління в сфері публічної фінансової діяльності.

Наразі правове регулювання форм державного фінансового контролю є достатньо розгалуженим. Так, у Законі України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» закріплено такі форми здійснення контролю, як-то: державний фінансовий аудит, інспектування, перевірка закупівель та моніторинг закупівлі. Так, державний фінансовий аудит полягає у перевірці та аналізі органом державного фінансового контролю фактичного стану справ щодо законного та ефективного використання державних чи комунальних коштів і майна, інших активів держави, правильності

ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю [7, ст. 3]. У той же час потребують визначення й інші форми державного фінансового контролю.

Традиційно державний фінансовий контроль залежно від сфери фінансової діяльності поділяють на два основних види – бюджетний та податковий. Показово, що в чинному бюджетному законодавстві немає визначення поняття «бюджетний контроль». Разом із тим відповідно до ст. 26 Бюджетного кодексу України [1] контроль за дотриманням бюджетного законодавства спрямований на забезпечення ефективного і результативного управління бюджетними коштами та здійснюється на всіх стадіях бюджетного процесу його учасниками відповідно до цього Кодексу та іншого законодавства. При цьому такий контроль забезпечує: 1) оцінку управління бюджетними коштами (включаючи проведення державного фінансового аудиту); 2) правильність ведення бухгалтерського обліку та достовірність фінансової і бюджетної звітності; 3) досягнення економії бюджетних коштів, їх цільового використання, ефективності і результативності в діяльності розпорядників бюджетних коштів шляхом прийняття обґрунтованих управлінських рішень; 4) проведення аналізу та оцінки стану фінансової і господарської діяльності розпорядників бюджетних коштів; 5) запобігання порушенням бюджетного законодавства та забезпечення інтересів держави у процесі управління об'єктами державної власності; 6) обґрунтованість планування надходжень і витрат бюджету.

В теорії бюджетного права бюджетний контроль характеризується по-різному. Зокрема, П. П. Латковський визначає його як врегульовану нормами бюджетного права контрольну діяльність уповноважених (контролюючих) осіб щодо операцій порівняння (співставлення) показників бюджетної діяльності зобов'язаних (підконтрольних) суб'єктів (бюджетно-правової реальності) зі встановленими нормами бюджетного права (модель бюджетної діяльності), тобто пізнання бюджетної діяльності, а також виявлення та усунення відхилень реальних показників цієї діяльності від встановлених нормами бюджетного права, з метою встановлення відповідності бюджетної діяльності її правовій моделі задля досягнення певного результату [3, с. 224]. На нашу думку, наведене визначення є доволі спірним. Так, виникає питання щодо доцільності використання такої категорії як «показники бюджетно-правової реальності» при характеристиці бюджетного контролю за діяльністю відповідних суб'єктів. Також навряд чи можна погодитись із твердженням автора про те, що бюджетний контроль полягає в усуненні відхилень реальних показників цієї діяльності від

встановлених нормами бюджетного права. Як вбачається, задача контролю полягає у перевірці суб'єктів господарювання на відповідність їх діяльності встановленим правовим приписам, попередженні можливих правопорушень, фіксації все існуючих правопорушень. А вже усунення цих правопорушень (відхилень від встановлених нормами права) відбувається за допомогою застосування заходів відповідальності до правопорушника або ж відповідних заходів державного примусу.

В. Д. Чернадчук визначає бюджетний контроль як діяльність уповноважених бюджетним законодавством органів та їх посадових осіб з перевірки виконання вимог бюджетного законодавства учасниками бюджетного процесу, що реалізують бюджетні обов'язки або забезпечують таку реалізацію [12, с. 74-76]. Такий підхід є загальним, проте достатньо виваженим. На підставі викладених положень робимо висновок про те, що контроль за дотриманням бюджетного законодавства слід розглядати як здійснення уповноваженими суб'єктами у встановлений чинним законодавством спосіб відповідних заходів, які спрямовані на забезпечення доцільності, законності, достовірності та раціональності дій учасників бюджетного процесу під час складання, розгляду, затвердження, виконання, внесення змін та звітування про виконання бюджетів усіх рівнів, а також при обслуговуванні й управлінні публічним боргом. На наше переконання, існує потреба в закріпленні визначення поняття «контроль за дотриманням бюджетного законодавства» у ст. 26 Бюджетного кодексу України, а також у визначенні форм його реалізації.

Однак, з огляду на те, що бюджетний контроль як вид фінансового контролю застосовується не до всіх суб'єктів господарювання, а лише до тих, які безпосередньо тією чи іншою мірою пов'язані з фінансуванням за рахунок бюджетних коштів, в межах цієї публікації ми не будемо детально зупинятися на розгляді особливостей реалізації бюджетного контролю в Україні.

На відміну від бюджетного законодавства, чинне податкове законодавство містить визначення податкового контролю. Відповідно до п. 61.1 ст. 61 Податкового кодексу України (далі – ПК України) [13] податковий контроль становить собою систему заходів, що вживаються контролюючими органами та координуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, з метою контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань регулювання обігу готівки, проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства, контроль за

дотриманням якого покладено на контролюючі органи. З наведеного ми бачимо, що предмет податкового контролю достатньо широкий. Також необхідно акцентувати увагу на множинності суб'єктів, уповноважених здійснювати такий контроль.

Зокрема, відповідно до п. 41.1. ст. 41 ПК України контролюючими органами є: (1) податкові органи (центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, його територіальні органи) - щодо дотримання законодавства з питань оподаткування, законодавства з питань сплати єдиного внеску, а також щодо дотримання іншого законодавства, контроль за виконанням якого покладено на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, чи його територіальні органи; (2) митні органи (центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, його територіальні органи) - щодо дотримання законодавства з питань митної справи та оподаткування митом, акцизним податком, податком на додану вартість, іншими податками та зборами, які відповідно до податкового, митного та іншого законодавства справляються у зв'язку із ввезенням (пересиланням) товарів на митну територію України або територію вільної митної зони або вивезенням (пересиланням) товарів з митної території України або території вільної митної зони [13]. Таким чином, до них віднесено Державну податкову службу, Державну митну службу та інших суб'єктів.

За текстом ми вже акцентували увагу на формах (способах) державного фінансового контролю. Показово, що форми державного податкового контролю не співпадають із ними. Згідно зі ст. 62. ПК України до способів здійснення податкового контролю віднесено: 1) ведення обліку платників податків; 2) інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів; 3) перевірки та звірки відповідно до вимог цього Кодексу, а також перевірки щодо дотримання законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, у порядку, встановленому законами України, що регулюють відповідну сферу правовідносин; 4) моніторинг контрольованих операцій та опитування посадових, уповноважених осіб та/або працівників платника податків відповідно до ст. 39 цього Кодексу [13]. На наш погляд, способи здійснення фінансового контролю (як родового явища), так і бюджетного та податкового контролю (як видових явищ) повинні певною мірою узгоджуватися. Цілком логічно, що предмети бюджетного та податкового контролю будуть відрізнятися й, відповідно, ці види контролю реалізуватимуться різними способами. Разом із цим Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» [7] має містити всеохоплюючий перелік форм такого державного

контролю, які вже розкриватимуться в актах бюджетного та податкового законодавства.

На сучасному етапі нормотворення в Україні чимало законопроектів спрямовані на удосконалення правового регулювання податкового контролю та процедур його здійснення. Так, проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України для уточнення окремих умов мораторію на проведення податкових перевірок» № 4045 від 03.09.2020 р. [5] передбачає внесення змін до п. 52-2 п. 10 розділу XX «Перехідні положення», зокрема положень, що встановлюють виключення для проведення мораторію на проведення документальних та фактичних перевірок великих платників податків. На нашу думку, такі зміни не є конструктивними. Наразі чинна норма передбачає дію мораторію на проведення документальних та фактичних перевірок на період з 18 березня 2020 року по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19). З наведеного робимо висновок про те, що законодавець натепер передбачає поширення цієї норми на всіх платників податків, незалежно від їх поділу на великих, малих та середніх. Виключаючи великих платників податків з переліку платників податків, на яких поширюється дія мораторію у період карантину без наявних на те підстав, фактично, порушуються принципи податкового законодавства.

Проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо зменшення тиску контролюючих органів на платників податків» №. 4065-1 від 23.09.2020 р. [6] передбачає усунення ряду дискреційних та корупційних норм в податковому законодавстві, відновлення окремих положень, що дозволить платникам податків повною мірою реалізовувати свої права, а також скасування ряду положень, які збільшують тиск контролюючих органів на платників податків та повинні набирати чинності з 1 січня 2021 року. Показово, що положення вказаного законопроекту спрямовані на скасування низки норм Закону № 466 [14], який було прийнято з вказівкою про необхідність подальшого доопрацювання, й поліпшення становища платників податків в сучасних умовах. Зокрема, проектом Закону України № 4065-1 запропоновано скасування інституту вини при порушенні платниками податків податкового законодавства, визначення «винні діяння» і «діяння, вчинені умисно», встановлення контролюючими органами вини особи, які набирають чинності з 1 січня 2021 року. Як вбачається, такий підхід є конструктивним з огляду на те, що вина виступає обов'язковою ознакою злочину, а не правопорушення. Для царини по-

датково-правового регулювання головною метою є своєчасне й у повному обсязі наповнення дохідних частин бюджетів відповідних рівнів, а не доведення умислу платника податків. Крім того, звертаючись до доктрини кримінального права та положень кримінального законодавства, констатуємо, що умисел – не єдина можлива форма вини [2, ст. 23]. Заслугує на підтримку, на нашу думку, позиція про недоцільність впровадження механізму дослідження питання наявності або відсутності обставин наявності вини платника податків в порушенні податкового законодавства, які буде встановлювати спеціальна комісія контролюючого органу з питань розгляду заперечень платників податків. Вважаємо, що створення спеціально уповноваженого органу для розгляду заперечень платників податків та визнання їх вини є штучним розширенням вже існуючої системи

контролюючих органів, яке на практиці не призведе до позитивного результату.

Висновки. На наш погляд, зміни до чинного законодавства в частині регламентації порядку здійснення фінансового контролю мають бути спрямовані, по-перше, на удосконалення існуючого правового механізму його реалізації, узгодження форм та способів, за допомогою яких цей контроль здійснюється уповноваженими суб'єктами. По-друге, взаємовідносини між суб'єктами господарювання та контролюючими органами мають бути максимально гнучкими й реалізовуватись у формі державно-приватного партнерства, бо саме такий підхід дозволить зробити такі відносини максимально прозорими та відкритими і, як наслідок, дозволить вивести з тіні ще більше платників податків й збільшити суми доходів до бюджетів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бюджетний кодекс України від 08 лип. 2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2456-17>
 2. Кримінальний кодекс України від 05 квіт. 2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2341-14>
 3. Латковський П. П. Правове регулювання бюджетного контролю в Україні: монографія. Чернівці. Технодрук, 2019. 268 с.
 4. Настенко М. О. Правове регулювання фінансового контролю за діяльністю суб'єктів господарювання в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2018. 198 с.
 5. Про внесення змін до Податкового кодексу України для уточнення окремих умов мораторію на проведення податкових перевірок: проект Закону України № 4045 від 03 верес. 2020 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc2_5_1
- Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо зменшення тиску контролюючих органів на платників податків: проект Закону України від 23 верес. 2020 р. № 4065-1. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc2_5_1
6. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26 січ. 1993 р. № № 2939-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2939-12>
 7. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05 квіт. 2007 р. № 877-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/877-16/ed20200813>
 8. Стоянов И. Г. Финансовый контрол – важен способ за обеспечения на законности в сферата на публичните финансии. *Правна мисъл*. 2002. № 1. С. 15.
 9. Токарева К. О. Структура бюджета: финансово-правовой анализ: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2015. 213 с.
 10. Финансовое право: учебник /под ред. О. Н. Горбуновой. Москва, 1996. С. 48.
 11. Чернадчук В. Д. Бюджетний контроль: поняття та сутність. *Підприємництво, господарство і право*. 2002. № 11. С. 74 -76.
 12. Податковий кодекс України від 02 груд. 2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
 13. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві: Закон України від 16 січ. 2020 р. № 466-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466-20#Text>.

REFERENCES

1. Biudzhetni kodeks Ukrainy vid 08 lyp. 2010 r. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2456-17> [in Ukrainian].
2. Kryminalnyi kodeks Ukrainy vid 05 kvit. 2001 r. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2341-14> [in Ukrainian].
3. Latkovskyyi P. P. (2019). Pravove rehuliuвання biudzhethnoho kontroliu v Ukraini: monohrafiia. Chernivtsi. Tekhnodruk [in Ukrainian].

4. Nastenka M. O. (2018). Pravove rehuliuвання finansovoho kontroliu za diialnistiu subiektiv hospodariuvannia v Ukraini. *Candidate's Thesis*: 12.00.07. Kharkiv [in Ukrainian].
5. Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy dlia utochnennia okremykh umov moratorii na provedennia podatkovykh perevirok: proekt Zakonu Ukrainy № 4045 vid 03 veres. 2020 r. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc2_5_1 [in Ukrainian].
6. Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy ta deiakykh inshykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo zmeshennia tysku kontroliuiuchykh orhaniv na platnykiv podatkiv: proekt Zakonu Ukrainy vid 23 veres. 2020 r. № 4065-1. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc2_5_1 [in Ukrainian].
7. Pro osnovni zasady zdiisnennia derzhavnogo finansovoho kontroliu v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 26 sich. 1993 r. № 2939-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2939-12> [in Ukrainian].
8. Pro osnovni zasady derzhavnogo nahliadu (kontroliu) u sferi hospodarskoï diialnosti: Zakon Ukrainy vid 05 kvit. 2007 r. № 877-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/877-16/ed20200813> [in Ukrainian].
9. Stoyanov I. G. (2002). Finansoviyat kontrol – vazhen sposob za obespechavaneto na zakonnosta v sferata na publichnye finansi. *Pravna misl - Legal thought*, 1, 15 [in Bulgarian].
10. Tokarieva K. O. (2015). Struktura biudzhetu: finansovo-pravovy analiz. *Candidate's Thesis*: 12.00.07. Kharkiv [in Ukrainian].
11. Finansovoye pravo: uchebnik. O. N. Gorbunovoy (Ed.). (1996). Moskva [in Russian].
12. Chernadchuk V. D. (2002). Biudzhetni kontrol: poniattia ta sutnist. *Pidpriemnystvo, hospodarstvo i pravo - Pidpryumstvo, statehood and law*, 11, 74-76 [in Ukrainian].
13. Podatkoviy kodeks Ukrainy vid 02 hrud. 2010 r. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> [in Ukrainian].
14. Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy shchodo vdoskonalennia administruvannia podatkiv, usunennia tekhnichnykh ta lohichnykh neuzghodzhenosti u podatkovomu zakonodavstvi: Zakon Ukrainy vid 16 sich. 2020 r. № 466-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466-20#Text> [in Ukrainian].

КОЛЕСНИК АННА

младший научный сотрудник НИИ правового обеспечения инновационного развития НАПрН
Украины, Народный депутат Украины

ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ФИНАНСОВОГО КОНТРОЛЯ ЗА ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ СУБЪЕКТОВ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ

В статье рассмотрено правовое регулирование финансового контроля за деятельностью субъектов хозяйствования в Украине. Отмечена необходимость совершенствования действующего законодательства в сфере финансового контроля. Подчеркнуто, что взаимоотношения между субъектами хозяйствования и контролирующими органами должны быть максимально гибкими и реализовываться в форме государственно-частного партнерства. Предложено внести изменения в ст. 26 Бюджетного кодекса Украины и закрепить определение понятия «контроль за соблюдением бюджетного законодательства», а также в определить формы (способы) его реализации.

Ключевые слова: государственный финансовый контроль; бюджетный контроль; налоговый контроль; формы финансового контроля; способы финансового контроля.

KOLISNYK ANNA

Junior Researcher of the Research Institute of Legal Support of Innovative Development of the National
Academy of Law Sciences of Ukraine, State Deputy of Ukraine

LEGAL REGULATION OF FINANCIAL CONTROL OVER THE ACTIVITIES OF BUSINESS ENTITIES

Problem setting. In the context of the ongoing European integration processes, the issue of creating a modern, optimal and effective system of measures of state financial control over the activities of economic entities is becoming

increasingly important for Ukraine. First of all, it is necessary to clearly and coherently regulate public financial control, in particular, its types, methods, forms, procedures, as well as the legal status of public financial control in order to prevent violations of financial legislation by economic entities and promote harmonization of the national economy. with the economic systems of other developed countries.

Analysis of recent research. Some problems of legal regulation of state financial control have been studied by such scientists as: L. Voronova, O. Grachova, O. Dmytryk, M. Kucheryavenko, T. Latkovska, O. Semchyk etc. At the same time, as we have already noted, the imperfection of legislative regulation (the presence of conflicts and gaps in the regulation of public financial control), the imperfection of the system of public financial control and other factors necessitate further research and proposals for improving existing legislation. in this area. Thus, **the purpose of this article is to analyze the current state of legal regulation of public financial control in Ukraine.**

Article's main body. The article considers the legal regulation of financial control over the activities of economic entities in Ukraine. The need to improve the current legislation in the field of financial control was emphasized. It was emphasized that the legislator now prohibits tax audits for all taxpayers, regardless of their division into large, small and medium. Excluding large taxpayers from the list of taxpayers covered by the moratorium during the quarantine period without available grounds, in fact, violates the principles of tax law.

Conclusions. It is emphasized that the relationship between business entities and regulatory authorities should be as flexible as possible and implemented in the form of public-private partnership. It is proposed to amend Art. 26 of the Budget Code of Ukraine and to consolidate the definition of "control over compliance with budget legislation", as well as to determine the forms (methods) of its implementation.

Keywords: state financial control; budget control; tax control; forms of financial control; ways of financial control.